

dracht van de psychoanalytische „waarheid” in de psychoanalytische instituten, waar ook in dialoog met de „meester” de „gevaarlijke waarheid” van het onbewuste onder ogen wordt gezien.

Een belangrijke figuur in de moderne Kabbala was Abulafia (geboren 1240 in Spanje). Toen hij 31 jaar was kwam de profetische geest over hem. Hij wilde zich van alle banden bevrijden. De innerlijke krachten van de mens worden gebonden door zijn alledaagse activiteiten. Deze banden beschermen hem weliswaar tegen een overweldiging door de kosmos, maar om in contact met de goddelijke stroom te komen moeten deze banden los. Bakan stelt hier een analogie met verdringende instanties en het onbewuste. Abulafia had twee methoden van meditatie om de gewenste vrijmaking van de ziel te bereiken. De eerste is een interpreterende, gebaseerd op het scheiden en combineren van letters van het alfabet. De rangschikking der letters geschiedde in overeenstemming met hogere principes. Als resultaat kreeg men door deze letter-combinaties een dieper inzicht in de natuur en de goddelijke realiteit. Het taalproduct dat zo ontstond correleerde met de logica van Gods werkelijke wereld. Ook in het werk van Freud vinden we een analoge tendens om uit schijnbaar zinloze lettercombinaties een diepere betekenis te halen. De tweede methode van Abulafia maakt gebruik van een associatietechniek, die veel overeenkomst vertoont met de vrije associatietechniek van Freud. De associaties worden gebruikt als middel om te mediteren, om het bewustzijn te verruimen. Door de associaties komt de geest vrij uit zijn gebondenheid en nadert de goddelijke sfeer. De Kabbalistische meester is voor Abulafia een zeer oentrale figuur, we kunnen in hem een aanduiding zien van de moderne met overdrachtsgezag functionerende therapeut. Tijdens het mediteren ontstaat er een identificatie met de meester en via hem met God; dit eindigt in een zelfidentificatie.

Een belangrijke periode in de joodse geschiedenis is de Sabbataanse episode. Sabbatai Levi, een Spaanse jood, die na twee impotente huwelijken met een prostituée trouwde, riep zichzelf uit tot de door de Kabbala verwachte Messias. Met talrijke volgelingen had hij seksuele relaties. Het Sabbatianisme was aanleiding tot allerlei uitspattingen en excessen, die echter op haar beurt weer een rationalistische tegenbeweging opriep. Een bepaalde doctrine van het Sabbatianisme was de noodzaak van het kwaad om geestelijke vrijheid te bevorderen. Het rationalisme, dat als tegenbeweging van het Sabbatianisme ontstond, richtte zijn intellectuele passie op alle zo-